

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/79/2025
Identifikačné číslo spisu:	4311201524
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4311201524.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Okresné stavebné bytové družstvo Levice, Levice, Ku Bratke 3, IČO: 00 171 590, proti žalovanému A. M., narodenému XX. S. XXXX, Ž., O. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Tomášom Jamrichom, Vráble, Moravská 784/35, o zaplatenie 226,95 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11C/88/2011, o dovolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. novembra 2021 v spojení s opravným uznesením z 12. septembra 2023 sp. zn. 5Co/134/2020, po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 111/2025 zo 07. mája 2025 v konaní o ústavnej sťažnosti proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024, takto

rozhodol:

I. Konanie o dovolaní žalobcu z a s t a v u j e.

II. Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. novembra 2021 v spojení s opravným uznesením z 12. septembra 2023 sp. zn. 5Co/134/2020 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 25. augusta 2017 č. k. 11C/88/2011-550 v spojení s opravným uznesením z 28. augusta 2017 č. k. 11C/88/2011-570 I. uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 156,67 eura a úrok z omeškania 9 % ročne zo sumy 156,67 eura od 19. júna 2009 do zaplatenia; II. vo zvyšnej časti podanú žalobu zamietol; III. žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 38,06 %; IV. štátu priznal právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 69,03 % a proti žalobcovi v rozsahu 30,96 %. Súd prvej inštancie mal v spore preukázanú aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie žaloby, keďže uznesením zo schôdze vlastníkov konanej 27. novembra 2017 pre bytový dom 3490, 3550 v Ž. na ul. O. č. X, X, XX, XX a XX došlo k schváleniu zmluvy o výkone správy. Rozhodujúc o merite podanej žaloby konajúci súd prihliadol na výšku skutočných nákladov, ktoré bol povinný žalovaný žalobcovi za r. 2008 uhradiť, ako aj na výšku úhrad žalovaného a na účel platieb, ktorý žalovaný pri platbách uviedol. V spore bolo podľa súdu preukázané, že žalovaný dňa 07. januára 2008 uhradil 199,16 eura (6 000,- Sk) a ako účel platby uviedol úhradu preddavkov za elektrinu, vodu a poistenie za r. 2008; dňa 27. februára 2008 žalovaný uhradil 1 327,74 eura (40 000,- Sk) a ako účel platby uviedol fond

opráv; dňa 13. októbra 2008 žalovaný uhradil 218,08 eura (6 570,- Sk) a ako účel platby uviedol fasáda, voda, poistenie a elektrina. Celkovo tak uhradil žalovaný 1 745 eur. Súd prvej inštancie mal z uvedených platieb preukázať, že žalovaný poukázal žalobcovi sumu 1 327,76 eura a sumu 184,89 eura na úhradu fasády, t. j. do fondu prevádzky, údržby a opráv prispel celkovo sumou 1 512,65 eura. Žalovaný si tak splnil povinnosť uhradiť žalobcovi z titulu vyúčtovania nákladov za r. 2008 úhrady do fondu prevádzky, údržby a opráv, sumou vo výške 381,70 eura z celkovo poukázanej sumy 1 327,76 eura. Z dôvodu, že žalovaný uvedené sumy účelovo poukázal do fondu, čo zdôrazňoval vo svojich písomných podaniach, nebolo podľa súdu možné z uvedených súm rozúčtovať aj úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu. Súd prvej inštancie prihliadol zároveň na to, že na úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu mal žalovaný povinnosť uhradiť sumu 389,03 eura a v skutočnosti uhradil žalobcovi 232,36 eura, t. j. 7 000,- Sk (1 000,- Sk z poukázanej sumy 6 570,- Sk a 6 000,- Sk). Rozdiel medzi skutočnými nákladmi a úhradami poskytnutými žalovaným na plnenia spojené s užívaním bytu tak podľa súdu činil 156,67 eura (389,03 eura - 232,36 eura). Vychádzajúc z uvedeného, súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 156,67 eura a vo zvyšnej časti podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolania žalobcu i žalovaného v poradí prvým rozsudkom z 27. marca 2019 sp. zn. 5Co/149/2018 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 226,95 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 226,95 eura od 19. júna 2009 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) uznesením z 31. augusta 2020 sp. zn. 2Cdo/310/2019 uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery, ako súd prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal (zopakoval) v potrebnom rozsahu dokazovanie. Ak sa odvolací súd chcel odchyliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP. Dodal, že k odlišnému hodnoteniu dôkazu má odvolací súd povinnosť poskytnúť sporovej strane možnosť sa k nemu vyjadriť. Pokiaľ tak neurobil, možno považovať jeho odchylné skutkové závery za nepodložené, urobené v rozpore s § 204, § 378 ods. 1 a § 384 ods. 1 CSP a v takom prípade bolo nutné konštatovať, že odvolacie konanie je postihnuté vadou podľa § 420 písm. f) CSP.

3. Odvolací súd v poradí druhým rozsudkom zo 16. novembra 2021 sp. zn. 5Co/134/2020 v spojení s jeho opravným uznesením rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a o trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 38 % a žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Skonštatoval, že prvoinštančný súd v súvislosti s rozhodnutím o uplatnenom žalobnom nároku žalobcu voči žalovanému ohľadne zaplatenia sumy 226,95 eura s príslušenstvom v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý pri dodržaní myšlienkového postupu hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP následne správne posúdil podľa odcitovaných ustanovení špeciálneho právneho predpisu (zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a vyhlášky č. 630/2005 Z. z. Úradu pre reguláciu sieťových odvetví). K právnomu záveru, ktorý sa prejavil v potvrdení prvoinštančného rozsudku podľa § 387 ods. 1, 2 CSP dospel aj s poukazom na ustanovenie § 384 ods. 1 CSP, keď listinné dôkazy oboznámené na odvolacom pojednávaní konanom dňa 20. októbra 2021 z hľadiska skutkových zistení z nich rezultujúcich vyhodnotil zhodne ako súd prvej inštancie. Odvolací súd ďalej poznamenal, že prvoinštančný súd aj na základe dvoch znaleckých posudkov (ZP č. 2/2015 zo dňa 30. septembra 2015 vypracovaný znalkyňou U. L. P., odbor ekonómia a manažment - odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo a ZP č. 12/2015 zo dňa 30. septembra 2015 vypracovaný znalkyňou Y. J., odbor energetika - odvetvie tepelná energetika) správne ustálil, že povinnosťou žalovaného bolo za obdobie od 01. januára 2008 od 31. decembra 2008 zaplatiť žalobcovi skutočné náklady za plnenia poskytované s užívaním bytu za uvedené obdobie spolu v sume 389,03 eura. Vychádzajúc z obsahu znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou U. L. P. vznikla žalovanému za celý rok 2008 povinnosť zaplatiť žalobcovi náklady do fondu

prevádzky, údržby a opráv v sume 381,70 eura, keď do tejto sumy bolo potrebné zaradiť aj sumu 52,28 eura z titulu úhrady poskytnutej finančnej výpomoci pôvodne v sume 170 000,- Sk. Potom podľa odvolacieho súdu celkové skutočné náklady na plnenia spojené s užívaním daného bytu žalovaného prvoinštančný súd správne ustálil v sume 770,73 eura (389,03 eura ako náklady na plnenie poskytované s užívaním bytu + 381,70 eura ako úhrada nákladov do fondu, údržby, prevádzky a opráv). V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že prvoinštančným súdom boli správne akceptované sumy vyčíslených nákladov uvedené v obidvoch znaleckých posudkoch s výnimkou základnej položky z ústredného kúrenia, keď súd prvej inštancie vzhľadom na výmeru podlahovej plochy 19,70 m² vzťahujúcej sa na žalovaného akceptoval výpočet týchto nákladov poskytnutý žalobcom v pomere 30:70, korešpondujúci s obsahom ustanovenia § 7 ods. 1 vyhlášky č. 630/2005 Z. z. Odvolací súd sa rovnako stotožnil so zohľadnením skutočnosti, že za celý rok 2008 žalovaný uhradil žalobcovi spolu sumu 1 745 eur, z toho do fondu prevádzky, údržby a opráv spolu sumu 1512,65 eura (1327,76 eura + 184,89 eura) a s tým súvisiacim ustálením, že z titulu úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu prispel žalovaný žalobcovi za rok 2008 spolu sumou 232,36 eura. Vzhľadom na účelovosť plnení zo strany žalovaného do fondu prevádzky údržby a opráv, podľa odvolacieho súdu následne prvoinštančný súd správne prijal ten záver, že z uvedených súm zaslaných do fondu prevádzky, údržby a opráv nie je možné pokryť aj úhrady za plnenia spojené s užívaním bytu za rok 2008 vyúčtované žalovanému v celkovej sume 389,03 eura. Vychádzajúc z výšky tejto celkovej sumy úhrad za plnenia poskytnuté s užívaním bytu za rok 2008, t. j. sumy 389,03 eura a skutočne zaplatenej výšky úhrady žalovaným z tohto titulu žalobcovi, t. j. sumy 232,36 eura, rozdiel medzi týmito dvoma sumami, t. j. sumu 156,67 eura, bolo potrebné považovať za výšku finančného plnenia, ktorá z titulu uplatneného žalobného nároku prislúcha žalobcovi. K námietke žalovaného o nemožnosti prevodov zostatkov na fonde prevádzky, údržby a opráv do minulých rokov, ale iba do budúceho obdobia - ako uviedla aj znalkyňa U. Ľ. P. v podanom znaleckom posudku - odvolací súd uviedol, že vo všeobecnosti je možné s tvrdením znalkyne súhlasiť, avšak v danom prípade špecifiká spočívajú v tom, že ostatní vlastníci bytov v danom bytovom dome prispievali na úhradu nákladov priebežne do fondu prevádzky údržby a opráv z titulu úhrady nákladov za spravenie novej fasády na obytnom dome (v priebehu rokov 2005 až 2009), zatiaľ čo jednorazový príspevok zo strany žalovaného v roku 2008 v sume 1 512,65 eura práve na túto fasádu žalobca rozúčtoval na obdobie 2005 až 2009. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 CSP.

4. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. e), písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietal procesnú vadu podľa § 420 písm. e) CSP tým, že rozhodoval nesprávne obsadený súd; odvolacie pojednávanie sa uskutočnilo pred senátom v zložení dvoch sudcov a jednej sudkyne, avšak z obsahu písomného vyhotovenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že vo veci rozhodli traja sudcovia. Mal za to, že v predmetnej veci rozhodoval aj dodatočne určený člen senátu (JUDr. Vladimír Pribula), o ktorého začlenení do senátu nemal žiadnu vedomosť a ktorý sa s vecou nemohol oboznámiť v dostatočnej miere. Súčasne to považoval za porušenie jeho práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

4.1. Ďalej žalovaný namietal, že žalobca počas celého konania na preukázanie dôvodnosti svojho nároku ako dôkaz predložil len jednu, ním vytlačenú tabuľku s názvom „Rozpočítanie nákladov za plnenia poskytované s užívaním bytu za obdobie roku 2008“, ktorú dovolateľ aj v zákonnej lehote namietal formou reklamácie, pričom nešlo o dôkaz o reálnych nákladoch žalobcu na dovolateľa za rok 2008. Vzhľadom na to, žalobca napriek jemu uloženej povinnosti podľa čl. 8, čl. 9 a § 132 CSP, počas celého konania neoznačil a nepredložil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dovolateľ preto konštatoval, že pri absencii akéhokoľvek dôkazu ani nemal reálne možnosť počas celého súdneho konania čo rozporovať a namietat. Odvolaciemu súdu ďalej vytkol jeho tvrdenie, že ostatní vlastníci bytov v bytovom dome prispievali na úhradu nákladov priebežne do fondu opráv v rokoch 2005 až 2009 a žalovaný tak mal vykonať až jednorazovým príspevkom v roku 2008, keďže táto skutočnosť nevyplýva zo žiadneho dôkazu. Z toho vyvodil, že odvolací súd vo významnej skutočnosti argumentoval na podklade „faktov“, ktoré v súdnom konaní neexistovali, čím došlo z jeho strany k porušeniu základných princípov podľa čl. 11 ods. 4 CSP, kedy súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní. Dovolateľ tiež oponoval, že výrok rozsudku je v extrémnom nesúlade s

vykonanými dôkazmi (ZP č. 2/2015 a čl. IV. bod 9 Zmluvy o výkone správy). Napokon uviedol, že pre absenciu vysporiadania sa s podstatnými argumentmi považuje napadnuté rozhodnutie za arbitrárne.

4.2. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (sp. zn. 5MCdo/10/2009), keďže pre udelenie písomného plnomocenstva v tomto súdnom konaní bol potrebný nielen podpis predsedu predstavenstva, ale aj podpis ďalšieho člena predstavenstva, inak bol úkon neplatný. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP upozornil, že ide len o administratívnu chybu v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku, ktorú je možné odstrániť opravným uznesením. V predmetnom spore bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, počas ktorého žalobca predložil všetky právne relevantné dôkazy, ktoré dôvodnosť žaloby jednoznačne preukázali. Dodal, že v danom prípade nie je možné použiť ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keďže v zmysle § 422 ods. 1 CSP sa jedná o bagatelný cenzus. Preto navrhol podané dovolanie zamietnuť.

6. Proti rozsudku dovolacieho súdu podal dovolanie i žalobca s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dôvodiac, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024 (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) prvou výrokovou vetou napadnutého uznesenia konanie o dovolaní žalobcu zastavil (z dôvodu späťvzatia); druhou výrokovou vetou napadnutého uznesenia dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. K námietke dovolateľa týkajúcej sa nesprávneho obsadenia dovolacieho súdu dovolací súd uviedol, že odvolací súd opravným uznesením sp. zn. 5Co/134/2020 z 12. septembra 2023 zosúladiť písomné vyhotovenie rozsudku s faktickým stavom, preto k založeniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP nedošlo. V okolnostiach preskúmvanej veci najvyšší súd nezistil ústavnoprávne deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci, keďže súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov a princípmi všeobecnej spravodlivosti, napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové a na to nadväzujúce právne závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmejšieho omylu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Námietky žalovaného v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP dôvodiac, že odvolací súd sa odchyľil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/10/2009 z 10. marca 2010, v danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia podľa § 421 ods. 1 CSP bránil § 422 ods. 1 písm. a) CSP, keďže napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšoval desaťnásobok minimálnej mzdy.

8. Na základe ústavnej sťažnosti žalovaného Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom zo 07. mája 2025 č. k. I. ÚS 111/2025 rozhodol, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd vychádzal z ústavnej sťažnosti žalovaného, ktorý tvrdil, že zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie spočíva v skutočnosti, že všeobecné súdy konali a rozhodli vo veci, v ktorej neboli splnené procesné podmienky na konanie, pretože nedošlo k účinnému podaniu žaloby a na strane žalobcu vystupovala osoba bez procesnej subjektivity. Hoci bolo nesporné, že družstvo platne a účinne neprejavilo vôľu

podať žalobu a k účinnému podaniu žaloby vôbec nedošlo a že osoba, ktorá žalobu v prejednávanej veci podala, nedisponovala oprávnením ju v mene družstva podať, pretože družstvo jej toto oprávnenie predpísaným spôsobom neudelilo, krajský súd napriek existencii závažnej procesnej vady nerozhodol o zastavení konania (§ 161 ods. 2 CSP) a najvyšší súd sa rozhodol námietku závažnej procesnej vady (§ 420 písm. f) CSP) posúdiť len v rubrike paralelne uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, kde ju vyhodnotil ako neprípustnú z dôvodu nesplnenia podmienky hodnoty sporu vyplývajúcej z § 422 ods. 1 písm. a) CSP.

8.1. Ústavný súd v odôvodnení nálezů priblížil, že z odpisu z registra právnických osôb a podnikateľov vedeného Štatistickým úradom Slovenskej republiky zistil, že predmetom činnosti právnickej osoby s názvom Okresné stavebné bytové družstvo Levice v skratke OSBD Levice, Ku Bratke 3, Levice, IČO 00 171 590, s platnosťou od 23. júna 1998 je správa, prevádzka, údržba bytov, garáží a ateliérov vo vlastníctve fyzických a právnických osôb, spoločných častí a spoločných zariadení domu. S platnosťou od 04. októbra 1991 do 12. júla 2013 „zastupovať a podpisovať za družstvo je oprávnený predseda alebo podpredseda a jeden ďalší člen predstavenstva“. S platnosťou od 23. júla 2021 „za predstavenstvo koná navonok samostatne predseda alebo podpredseda alebo iný člen predstavenstva v poradí stanovenom predstavenstvom. Ak je pre právny úkon, ktorý robí predstavenstvo predpísaná písomná forma, podpisuje sa za družstvo predseda prípadne podpredseda a ďalší člen predstavenstva.“ Akcentoval, že spôsobilosť byť účastníkom konania treba odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka - aktívnej či pasívnej, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná (R 34/1993). Konanie podnikateľov upravuje Obchodný zákonník tým spôsobom, že ak je podnikateľ fyzická osoba, koná osobne alebo za neho koná zástupca. Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca. Ustanovenia tohto zákona o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa (§ 13 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka).

8.2. Na účel overenia námietok žalovaného o nesplnení procesných podmienok si ústavný súd vyžiadaval prvoinštančný spis sp. zn. 11C/88/2011, v ktorom nenašiel žiaden dôkaz (výpis z obchodného registra, stanovy žalobcu účinné v relevantnom čase a pod.) o tom, že by procesnú spôsobilosť právnickej osoby označenej v žalobe ako žalobca, zapísanej v „Obch. reg. Okresného súdu v Nitre, odd. Dr., vložka č. 123/N“, preskúmali súdy v rámci prvoinštančného, odvolacieho, resp. dovolacieho konania ex offio. Vzhľadom na to bol ústavný súd názoru, že dovolací súd v napadnutom uznesení dostatočne nezohľadnil východiská ochrany základných práv a slobôd uvedené v tejto časti nálezů a jeho prístup pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa nekonvenuje obsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inštruktážnej časti kasačného nálezů ústavný súd poznamenal, že najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze, opätovne rozhodne o dovolaní žalovaného, majúci na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné v časti namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ktoré sa týka konania za právnickú osobu podľa § 13 a § 243 Obchodného zákonníka. Pri dovolaní žalobcu dovolací súd zohľadnil právne účinný dispozitívny úkon (č. l. 813), ktorým žalobca vzal svoje dovolanie v celom rozsahu späť a konanie o jeho dovolaní zastavil (§ 446 CSP).

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému

rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Ak dovolaateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP s argumentom, že odvolací súd sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v podobe uznesenia z 10. marca 2010 sp. zn. 5MCdo/10/2009, v danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia podľa § 421 ods. 1 CSP bránil § 422 ods. 1 písm. b) CSP, keďže napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšoval dvojnásobok minimálnej mzdy. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde (účinného v čase doručenia žaloby) sumu minimálnej mzdy pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou ustanovenú podľa § 7 a sumu minimálnej mzdy za každú hodinu odpracovanú zamestnancom ustanoví na príslušný kalendárny rok vláda Slovenskej republiky nariadením vlády a podľa § 1 písm. a) nariadenia vlády č. 408/2010 Z. z. (účinného v čase doručenia žaloby v prejednávanej veci súdu prvej inštancie 2. februára 2011) sa suma minimálnej mzdy na rok 2011 ustanovuje na 317 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou. Uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia podľa § 421 ods. 1 CSP bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. b) CSP. V prejednávanej veci bol dovolaním žalovaného napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej o peňažnom plnení vo výške 226,95 eura, pričom dvojnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 02. februára 2011) je 634 eur. Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovaného v zmysle § 422 ods. 1 písm. b) CSP vylúčená.

13. Žalovaného výhrady k vadám v konaní podľa ustanovenia § 420 písm. e) CSP mali spočívať v tom, že rozhodoval nesprávne obsadený odvolací súd. K tomu dovolací súd uvádza, že odvolací súd opravným uznesením sp. zn. 5Co/134/2020 z 12. septembra 2023 zosúladiť písomné vyhotovenie rozsudku s faktickým stavom, preto k založeniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP nedošlo.

14. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Žalovaný vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP predovšetkým namietal nepreukázanie dôvodnosti žaloby, nesúladiť výroku rozsudku s vykonanými dôkazmi či argumentáciu súdu založenú na nepreukázaných „faktoch“, čím rozporoval správnosť vyhodnotenia vykonaného dokazovania. V okolnostiach preskúmvanej veci ale dovolací súd nezistil ústavnoprávne deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci, keďže súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov a princípmi všeobecnej spravodlivosti, napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové a na to nadväzujúce právne závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejme omylu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Námietky žalovaného v tomto smere preto dovolací súd považuje z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

16. Dovolateľ namietal aj nesplnenie procesných podmienok konania; ak je pre právny úkon predstavenstva predpísaná písomná forma, je potrebný podpis aspoň dvoch členov predstavenstva. Preto pre udelenie písomného plnomocenstva v tomto súdnom konaní bol potrebný nielen podpis predsedu predstavenstva, ale aj podpis ďalšieho člena predstavenstva. Dovolateľ v tomto smere svoje argumenty podporil poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/10/2009 z 10. marca 2010. K nedostatku udeleného splnomocnenia pre zástupcu žalobcu, resp. k podaniu žaloby odvolací súd (len) poznamenal, že „táto problematika už bola právoplatne vyriešená v iných konaniach, kedy vo veci tých istých strán sporu a v tom istom procesnom postavení rozhodoval Krajský súd v Nitre a k týmto námietkam sa vyjadril v tom smere, že nie sú opodstatnené (napr. rozsudok KS v Nitre sp. zn. 25Co/164/2019 zo dňa 08. 09. 2020 a rozsudok KS v Nitre sp. zn. 6Co/51/2017 zo dňa 28. 02. 2018)... (bod 9.). Dovolací súd poznamenáva, že v jednom z rozsudkov, ktoré majú nahradiť odôvodnenie krajského súdu v predmetnej veci, daná vada vôbec nebola predmetom posudzovania a logicky sa k nej v danom rozsudku nenachádza absolútne žiadna zmienka (25Co/164/2019).

16.1. V druhom rozsudku (6Co/51/2017) sa s ňou krajský súd „vysporiadal“ takto: „Odvolací súd nezistil ani žiadnu procesnú vadu spočívajúcu v nedostatku plnomocenstva na zastupovanie žalobcu v konaní, nakoľko plnomocenstvo podpísal sám predseda družstva, ktorý je oprávnený v zmysle 243 Obchodného zákonníka vykonávať za družstvo navonok a pri podpise plnomocenstva sa vyžaduje, aby bolo podpísané ďalšími dvoma členmi predstavenstva“.

16.2. Je očividné, že ide o také posúdenie platnosti plnomocenstva zo strany odvolacieho súdu, ktoré postráda elementárnu logiku a koherentnosť, preto je v plnom rozsahu nespôsobilé predstavovať ústavne udržateľný výkon spravodlivosti. Týmto postupom došlo k závažnému procesnému pochybeniu, ktoré zakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Materiálna náplň odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je totiž v tejto časti (pre svoju logickú nekonzistentnosť) nezrozumiteľná až zmätočná; nespĺňajúca náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP) a z týchto dôvodov tiež vykazujúca znaky arbitrárnosti.

17. Legitimita oprávnenia konať pred súdom za právnickú osobu mala byť predmetom šetrenia súdov nižších inštancií ex offio. Každý, kto koná za právnickú osobu, štátny orgán alebo štát, musí svoje oprávnenie preukázať. Toto oprávnenie sa preukazuje spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti (napr. menovacou listinou, písomným poverením a pod.). Oprávnenie konať za právnickú osobu, štátny orgán alebo štát netreba súdu preukázať v prípade, ak také oprávnenie vyplýva z obchodného registra alebo z iného verejného registra, alebo ak také oprávnenie je známe súdu z jeho činnosti. Ak údaje o štatutárnom orgáne vyplývajú z obchodného registra, netreba súdu predkladať osobitne výpis z obchodného registra na preukázanie oprávnenia konať za právnickú osobu.

18. Družstvo je právnickou osobou, ktorej orgánmi sú členská schôdza, predstavenstvo, kontrolná komisia a ďalšie orgány družstva podľa stanov [§ 222 ods. 1 prvá veta v spojení s § 237 písm. a) až d) Obchodného zákonníka]. Predstavenstvo riadi činnosť družstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach družstva, ktoré tento zákon alebo stanovy nevyhradili inému orgánu. Predstavenstvo je štatutárnym orgánom družstva. Predstavenstvo plní uznesenia členskej schôdzy a zodpovedá jej za svoju činnosť. Ak zo stanov nevyplýva niečo iné, za predstavenstvo koná navonok predseda alebo podpredseda. Ak je však pre právny úkon, ktorý robí predstavenstvo, predpísaná písomná forma, je potrebný podpis aspoň dvoch členov predstavenstva (§ 243 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka).

19. Na č. 1. 1 až 2 súdneho spisu sa nachádza osobne (teda nie poštou ani elektronicky) podané podanie z 29. januára 2011 označené ako „Žaloba na začatie konania vo veci zaplata istiny vo výške 226,95 € s príslušenstvom vydaným platobného rozkazu“, ktoré nie je podpísané štatutárnym orgánom žalobcu označeným v jeho záhlaví (bod 36.), ale advokátom JUDr. Alexandrom Kuchárikom, Hollého 11, Levice, ktorý nie je aktívne legitimovaný na podanie takéhoto druhu žaloby (body 26. až 28.). Na č. 1. 3 súdneho spisu sa nachádza plnomocenstvo z 28. januára 2011, ktoré uvedenému advokátovi udelil Š. G. ako „predseda družstva“ na „všetky úkony nevyhnutné k vedeniu súdneho sporu proti žalovanému“. Na č. 1.

573 až 575 súdneho spisu sa nachádza podanie z 31. augusta 2017 označené ako „Sp. zn. 11C/88/2011-550 - odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 25. 08. 2017...“, podpísané uvedeným advokátom. Na č. l. 819 súdneho spisu sa nachádza podanie uvedeného advokáta z 09. februára 2022 označené ako „Sp. zn. 11C/88/2011 - odstúpenie od plnej moci“, v ktorom uviedol: „Dňa 01. 09. 2021 mi bolo doručené žalobcom... vypovedania mandátnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2001 v znení zmien a dodatkov, ktoré bolo vyhotovené mojím klientom dňa 30. 08. 2021. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odstupujem od vyššie uvedenej plnej moci v plnom rozsahu“. Na č. l. 828 až 829 súdneho spisu sa nachádza plnomocenstvo zo 14. januára 2022, ktoré advokátke Mgr. Renáte Mészáros, Námestie Hrdinov 7 - 8, Levice, udelil Ing. Pavol Pólya ako „štatutárny zástupca“ na „všetky právne úkony týkajúce sa zastupovania Okresného stavebného bytového družstva Levice... ako správcu bytového domu č. s. XXX na ul. O. XX, XX, XX v Ž., nevyhnutné k vedeniu súdneho sporu...“.

20. Ak Civilný sporový poriadok neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, t. j. „procesné podmienky“ (§ 161 ods. 1 CSP). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 3 CSP).

21. Vo všeobecnosti platí, že ak v sporovom konaní uskutoční zástupca úkon v mene zastúpenej sporovej strany, musí mať súd písomným splnomocnením (§ 92 ods. 1 CSP) preukázanú existenciu a rozsah zastúpenia. Pri úkonoch zástupcu predstavuje písomné splnomocnenie procesnú podmienku v zmysle § 161 CSP. Absencia riadneho splnomocnenia je vždy odstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky, ktorý od súdu vyžaduje uskutočnenie vhodných opatrení podľa § 161 ods. 3 CSP. Pri neodstránení tohto nedostatku postupuje súd podľa okolností prípadu a procesného štádia konania tak, že konanie v zmysle § 161 ods. 3 in fine CSP zastaví (F. Sedláčko: Civilný sporový poriadok, beck-online, 2. vydanie, 2022, s. 326 - 340).

22. Je nesporné, že súdne konanie, z ktorého vzišlo napadnuté rozhodnutie, je od začiatku postihnuté procesnou vadou. K takejto vade (v analogickej veci, kde písomné plnomocenstvo v konaní udelené advokátovi, ani samotnú žalobu, nepodpisali dvaja členovia predstavenstva družstva) najvyšší súd už v uznesení sp. zn. 5MCdo/10/2009 z 10. marca 2010 zaujal nasledovné stanovisko: „Pre právne úkony, ktoré robí predstavenstvo družstva v predpísanej písomnej forme sa vyžaduje podpis dvoch členov predstavenstva. (...) Ak sa žalobca 1/ rozhodol udeliť advokátovi písomnú plnú moc, táto musí obsahovať tiež podpisy dvoch členov predstavenstva družstva, pretože takto uvedeným spôsobom (i formou) možno súdu jednoznačne preukázať, že vôľou žalobcu 1/ je, aby ho v konaní zastupoval advokát. Ak súdy oboch stupňov v prípade plnomocenstva podpísaného iba jedným členom predstavenstva družstva (predsedom družstva) trvali na tom, aby bola vôľa žalobcu 1/ na takomto právnom úkone (listine) doplnená o podpis ďalšieho člena predstavenstva, ich postup bol v súlade s § 28 ods. 1 O.s.p. v spojení s §234 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka. Tu je potrebné dodať, že nedostatok plnej moci je odstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky konania (§ 103 O.s.p., § 104 O.s.p.).“ K tomu ďalej porovnaj R 12/1985, R 58/2003 alebo sp. zn. 2Cdo/249/2004 (ZSP 32/2005).

23. Riadiac sa právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v kasačnom náleze (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde), rešpektujúc obsah a zmysel práv, ktorých porušenie bolo ústavným súdom zistené, dovolací súd summa summarum uzatvára, že v prípade tzv. odstrániteľnej vady procesného úkonu sa bez jej odstránenia o žalobe nesmie meritórne rozhodnúť.

24. Pre dosiahnutie zmyslu a podstaty ďalšieho konania prichádza do úvahy iba zrušenie rozsudku odvolacieho súdu z existencie porušenia práva žalovaného na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP); dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 431 ods. 1 CSP je založená v dôsledku funkčnej a logickej nekoherentnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v časti posúdenia platnosti predmetného plnomocenstva.

25. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.